

PAVEL SCHREIER

PŘÍBĚHY Z DĚJIN NAŠICH DRAH

Kapitoly z historie českých železnic
do roku 1918

MLADÁ FRONTA

O B S A H

PŘEDMLUVA

KAPITOLA I.

KŮŇ JAKO ZAČÁTEK

Jak spojit Vltavu s Dunajem ... Nápad „vědeckého ředitele“ Gerstnera ... Syn realizátorem otcovy myšlenky ... Koňka začíná u Netřebic ... Slibné začátky... Krize a nový stavbyvedoucí Schönerer ... Charakter provozu ... Císař František jako cestující ... Koníky střídá lokomotiva ... Idea dráhy z Prahy do Plzně ... Joachim Barrande aneb od železnice k vědě ... Hájovna Píně jako nechtěná konečná ... Prodělečný podnik hledá záchranu ... Přestavba na parostrojní dráhu ... Úloha koněspřežek v dějinách železnic ... Koňka v roli památky

KAPITOLA II.

S LOKOMOTIVOU NAPŘÍČ MORAVOU

Začátky silniční veřejné dopravy ... Franz Xaver Riepl, zbožíznalec, a jeho návrh ... Opatrní bankéři ... Protichůdné reakce odborníků a zvědavá veřejnost ... Co bude první dráha vozit? ... Dobrotivý císař podepisuje privilegium ... Rozjezd stavby a technické problémy ... První vlaky v Břeclavi a v Brně ... Zadrhnutí v Lipníku ... Státe, pomoz! ...

KAPITOLA III.

ÉRA STÁTNÍCH DRAH

Soukromé aktivity, nebo státní zájem? ... První koncesní zákon ... Zpráva barona Kübecka ... Zřízení státních drah a generálního ředitelství ... Vytýčení tras státních kolejí ... Francesconi, Negrelli a Ghega aneb muži v čele ... Kudy z Vídně na Prahu? ... Olomoucká varianta vítězí ... Pochozí komise v akci ... Budování olomoucko-pražské dráhy a její premiéra ... Z Brna do České Třebové ... Směr: Drážďany ... Velkorysý stát a vyschlé finance

KAPITOLA IV.

DRÁHY ZVANÉ UHELNÉ

Nový koncesní zákon ... Cesty za uhlím ... Kladensko v centru pozornosti ... Buštěhradská železnice a Kladensko-nučická dráha ... Kudy uhlí do Brna? ... Projekt Karla von Etzela ... Pod Krušnými horami ... „Oustecko-Teplická společnost“ buduje ... Vývoj na Ostravsku ... Koleje ke svatoňovické pánvi ... Radnické uhlí – do Prahy, či do Plzně?

KAPITOLA V.

ŽELEZNICE SOUKROMÁ

Zvrat silvestrovské noci a prodej státních drah ... Společnost státní dráhy na scéně ... Problémy nové trasy z Vídně do Brna ... StEG a jeho stavební aktivity ... Železnice směřuje do Liberce ... Válka prusko-rakouská a ÖNWB ... Polabská dráha ... Další koleje „ferdinandky“ Moravou ... Buštěhradská železnice se rozšiřuje ... Dráha z Turnova do Kralup a dění na českém severu ... Císařova dráha do Chebu a do Prahy ... Konkurentka Ústecko-teplické železnice ... S uhlím přes Plzeň až do Železné Rudy ... Konečně z Plzně do Prahy ... Moravsko-slezská „centrální“ ... Železnice košicko-bohumínská

KAPITOLA VI.

NOVÁ STÁTNÍ INICIATIVA

Stát se znovu hlásí o slovo ... Rakovnicko-protivínská dráha jako první krok ... Sekvestrační zákon ... První postátnovací etapa ... Českomoravská transversálka ... Další kroky státu ... Znovuobnovení generálního ředitelství státních drah ... Ustavení ministerstva železnic ... První světová válka

KAPITOLA VII.

LOKÁLKY JAKO VÝCHODISKO?

Burzovní krach a konec éry zakladatelské horečky ... Nový druh železnice – místní dráhy ... První vlašťovky ... Velké firmy budují lokálky ... Lokálkoví specialisté: BCB a ÖLEG ... Zemský zákon „O zvelebení železničnictví nižšího řádu“ ... Dohled státních a zemských orgánů ... Éra svépomocných drah a její ekonomické dopady

KAPITOLA VIII.

ŽELEZNIČNÍ REALIE

Nádraží – reprezentanti drážního podniku ... Od zájezdních hostinců po chrámy cestování ... Přehledka železničních vagonů ... O vozech speciálních a salonních ... Trampoty se světlem ve vagoněch: svíce, plyn a elektřina ... Další potíž – jak vytápět vlaky ... Měděná ohřívadla střídá parní topení ... Nesnadná cesta ke komunikaci a bezpečnému provozu ... Semafory, výhybky a další ... Proměny železničářského stejnokroje ... Cesta parní lokomotivy železniční historií

DOSLOV

PŘÍLOHY:

Listina o privilegiu ku zřízení dráhy mezi Vltavou a Dunajem
Listina o privilegiu ke zřízení železnice mezi Vídní a Bochní
Zahájení pravidelné dopravy na železnicích v České republice

PRAMENY A LITERATURA